

**«Мемлекеттік аннуитеттік
компания» ӨСК» АҚ
Басқарма төрағасының
2025 жылғы «27» қараша № 03-
03/157-ОД бұйрығымен бекітілген**

**«Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы»
АҚ-дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы
стандарттар**

Астана қ., 2025 ж.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. «Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ-дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар (бұдан әрі - Стандарттар; Қоғам) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына және Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 31 жылғы 2024 желтоқсан № 285 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды қалыптастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

2. Стандарттар Қоғамда сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың нормаларын сақтауға бағытталған ұсынымдар жүйесін айқындайды.

3. Стандарттарды әзірлеу міндеттері:

1) Қоғам қызметінің барлық салалары бойынша сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйелерін бекіту;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарларын алдын алу.

4. Стандарттарды қабылдау және енгізу мақсаты:

1) Қоғамның қызметкерлері мен контрагенттері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті арттыру және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу;

3) Қоғамның жарғылық қызметін жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту;

4) Қазақстан Республикасы заңнамасының және халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормалардың талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету болып табылады.

5. Қоғам Стандарттарды Қоғамның интернет-ресурсында еркін қолжетімді етіп орналастырады және сыбайлас жемқорлықты қабылдамайтындығы туралы ашық мәлімдейді, қызметкерлердің және Қоғаммен іскерлік және шарттық қатынастар орнататын өзге де тұлғалардың және ұйымдардың осы Стандарттардың қағидаттары мен талаптарын сақтауын қолдайды және көтермелейді.

6. Стандарттардың талаптары Қоғамның қызметкерлеріне, сондай-ақ тиісті міндеттер олармен жасалған шарттарда бекітілген не қолданылып жүрген заңдардың нормаларынан тікелей туындайтын жағдайларда өзге де заңды және жеке тұлғаларға қолданылады.

7. Іскерлік қатынастар орнататын немесе шарттық міндеттемелері бар заңды тұлғалар сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпеге қол қоя отырып, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының нормаларын сақтауға міндеттенеді.

2-тарау. Қоғам қызметкерлерінің лауазымдық міндеттерін атқаруы кезінде орындауы міндетті мінез-құлық (әрекеттер) стандарты

8. Қоғам қызметкерлері өз қызметінде өздеріне жүктелген лауазымдық міндеттерді орындау кезінде:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңнамасын, Қоғамның Жарғысы мен ішкі нормативтік құжаттарын сақтауға;

2) лауазымдық міндеттерін адал, бейтарап және сапалы атқаруға;

3) еңбек міндеттерін атқару кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмауға;

4) шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға, мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға;

5) заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге;

6) басқа мемлекеттік органдардың, ұйымдар мен кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне заңсыз араласуға жол бермеуге;

7) еңбек (функционалдық) міндеттерін орындау кезінде қарапайым болуға, жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, іскерлік этикетті, сондай-ақ Іскерлік этика және Қоғамның мінез-құлық кодексiнiң талаптарын сақтауға;

8) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрiнiстерiне қарсы тұруға, сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын құқық бұзушылықтарға жол бермеуге, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың кез келген фактілерінің жолын кесуге;

9) ешқандай материалдық игіліктерді, сыйлықтарды, ақшалай сыйақыларды, жеңілдіктерді, қызметтерді және еңбек (функционалдық) міндеттерін орындауға байланысты өзге де артықшылықтарды қабылдамауға;

10) жеке немесе заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруына кедергі жасамауға;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігін болдырмау жөнінде шаралар қолдануға;

12) Қоғамның Комплаенс-бақылау қызметіне және/немесе тікелей басшысына дайындалып жатқан немесе өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы дереу хабарлауға міндетті.

3-тарау. Қоғам қызметкерлерінің басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезіндегі мінез-құлық (іс-қимыл) стандарты

9. Стандарт басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде Қоғам қызметкерлерінің мынадай мінез-құлық нормаларын айқындайды:

- 1) қабылданатын шешімдердің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз етуге;
- 2) жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін, басқа да қызметтік құжаттарды қарауға, сондай-ақ олар бойынша заңнамада және ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген тәртіппен және мерзімде қажетті шаралар қабылдауға;
- 3) шешімдер қабылдауға ықпал етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын заңсыз өтініштермен әріптестерге және басшыға жүгінуден қалыс қалуға;
- 4) басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге;
- 5) мүліктік және мүліктік емес пайда алу үшін өзінің еңбек (функционалдық) міндеттерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді пайдаланбауға;
- 6) еңбек (функционалдық) міндеттерін атқаруына байланысты сыйлықтарды қабылдамауға;
- 7) таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында пайдаланбауға;
- 8) сыбайлас жемқорлық деп бағалануы мүмкін кез келген әрекеттерден қалыс қалуға;
- 9) тікелей басшыға орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәндер туралы жазбаша нысанда хабарлауға;
- 10) үшінші тұлғалардың мүдделерін ұсынудан немесе мүдделерін қорғаудан, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан тартынуға құқылы.

4-тарау. Ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау кезінде Қоғам қызметкерлерінің мінез-құлық (іс-қимыл) стандарты

10. Стандарт ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау кезінде Қоғам қызметкерлерінің мынадай мінез-құлық нормаларын айқындайды:

- 1) әзірленетін ішкі нормативтік құжаттардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келмеуіне жол бермеуге;
- 2) өзі немесе үшінші тұлғалар үшін пайда табу мақсатында ішкі нормативтік құжаттардың қабылдануына жол бермеуге;
- 3) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне немесе екі рет түсіндіруге жағдай жасайтын нормаларды енгізуге жол бермеуге;
- 4) келісу және бекіту рәсімдерінің бұзылуына жол бермеуге міндетті.

5-тарау. Персоналды іріктеу және орналастыру бойынша кадр жұмысын ұйымдастыру кезіндегі Қоғам қызметкерлерінің мінез-құлық (іс-қимыл) стандарты

11. Персоналды іріктеу және орналастыру бойынша кадр жұмысын ұйымдастыру кезінде Стандарт Қоғам қызметкерлерінің мынадай мінез-құлық нормаларын айқындайды:

1) Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын сақтауға;

2) персоналды іріктеуге, іріктеуге, тағайындауға, ауыстыруға және жылжытуға байланысты барлық рәсімдердің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге;

3) кандидаттар мен қызметкерлерді тек қана кәсіби қасиеттері, тәжірибесі және іскерлік беделі негізінде бағалауға;

4) кадрларды туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеуге, жұмысқа орналасу және жұмыста жоғарылау кезінде заңда көзделмеген артықшылықтар (протекционизм, отбасылық) бермеуге;

5) жұмысқа қабылдау кезінде қызметкерге жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйым салулар мен шектеулерді түсіндіруге;

6) қызметкерлердің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеуге;

7) еңбек шартының талаптарына заңдарға қайшы келетін немесе қызметкерлердің құқықтарына нұқсан келтіретін ережелердің енгізілуіне жол бермеуге;

8) қызметкерлерге қатысты қызметтік тергеулерді объективті және жан-жақты жүргізу.

6-тарау. Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде Қоғам қызметкерлерінің мінез-құлық (іс-қимыл) стандарты

12. Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде Стандарт Қоғам қызметкерлерінің мынадай мінез-құлық нормаларын айқындайды:

1) Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын сақтауға;

2) мемлекеттік сатып алу үшін бөлінген ақша қаражатын ұтымды және тиімді жұмсауға;

3) заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;

4) қатысушылар арасында адал бәсекелестікті қалыптастыруға ықпал етуге;

5) мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын сақтауға;

6) қызметтік жағдайын жеке мүдделеріне немесе үшінші тұлғалардың мүдделеріне пайдаланбауға;

7) аффилирленген байланыстары бар жеке тұлғалар мен ұйымдардың сатып алуға қатысуына жол бермеуге;

8) қорытындылар шығарылғанға дейін өтінімдердің мазмұнына байланысты ақпаратты жария етпеуге;

9) белгілі бір өнім берушілерге артықшылық беретін техникалық талаптарды арнайы белгілеуді алып тастауға;

10) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделмеген қосымша талаптарды белгілеуге міндетті.

7-тарау. Қоғам қызметкерлерінің қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру кезіндегі мінез-құлық (іс-қимыл) стандарты

13. Стандарт қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру кезінде Қоғам қызметкерлерінің мынадай мінез-құлық нормаларын айқындайды.

1) Қоғамның бюджет, салық, бухгалтерлік заңнамасының, сондай-ақ ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын қатаң сақтауға;

2) материалдық-техникалық, қаржылық және ақпараттық қамтамасыз ету құралдарын, басқа мүлік пен қызметтік ақпаратты қызметтік емес мақсаттарда пайдаланбауға;

3) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау мақсатында жүзеге асырылатын бухгалтерлік есепті жүргізуге, қаржылық есептілікті табыс етуге, оның ішінде ресми емес есептілікті жасауға жол бермеуге;

4) есепке алынбаған немесе дұрыс тіркелмеген операцияларды жүргізуге жол бермеуге;

5) жоқ шығыстардың есебін жүргізуге жол бермеуге;

6) қолдан жасалған құжаттарды пайдалануға жол бермеуге;

7) бухгалтерлік құжаттаманы заңда көзделген мерзімнен бұрын қасақана жоюға жол бермеуге;

8) Қоғам мүлкінің сақталуын қамтамасыз етуге, қызметтік мақсаттарда ұтымды, тиімді пайдалануға міндетті.

8-тарау. Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің, сондай-ақ Қоғам филиалдарының басшылары үшін міндетті басқарушылық шешімдер қабылдау саласындағы стандарт.

14. Қоғамның ұйымдық құрылымының барлық деңгейлерінің басшылары:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы мен Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының нормаларын сақтауға;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу, анықтау және жолын кесу жөнінде шаралар қабылдауға;

3) бағынышты қызметкерлердің міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін анық және нақты айқындауға;

4) бағыныстағы қызметкерлер арасында еңбек жүктемесін біркелкі бөлуге жол бермеуге;

5) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділеттілік пен объективтілік танытуға;

6) анық орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінің шеңберінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге;

7) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбауға;

8) бағыныстыларын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүр етпеуге;

9) Қоғамның қарамағындағы және басқа да қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнама нормаларының бұзылу фактілеріне жол бермеуге және олардың жолын кесуге;

10) мүдделер қақтығысын реттеу және болдырмау жөнінде толық шараларды уақтылы қабылдауға міндетті.

9-тарау. Өзге де шектеулер мен тыйым салулар

15. Қоғам қызметкерлеріне ұсынылады:

1) интернетте және әлеуметтік желілерде оларға не олардың отбасы мүшелеріне тиесілі қымбат жылжымалы және жылжымайтын мүліктің, автокөлік құралдарының бейнелерін, сондай-ақ ойын-сауық мекемелеріндегі демалыс орындарынан алынған фотосуреттерді орналастырмауға;

2) жұмыс орнында сән-салтанат заттарын, сондай-ақ қымбат бағалы сыйлықтарды, кәдесыйларды, жазба аспаптарын және ағаштың қымбат тұқымдарынан, асыл тастар мен металдардан жасалған басқа да заттарды көрсетпеуге;

3) қызметтік кабинетте грамоталарды, алғыс хаттарды, дипломдарды және жеке сіңірген еңбегі мен жетістіктерінің басқа да куәліктерін орналастырған кезде қарапайымдылық пен шара сезімін сақтауға міндетті.

4) оларды сыбайлас жемқорлық көріністері үшін негізсіз жария айыптаған кезде мұндай айыптау анықталған күннен бастап бір ай мерзімде оны теріске шығару жөнінде, оның ішінде сот тәртібімен шаралар қабылдасын.

10-тарау. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды орындау

16. Стандарттардың талаптары мен нормаларын орындау Қоғамның барлық қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың міндетті шарасы болып табылады.

17. Стандарт талаптарының сақталуын бақылау Комплаенс-бақылау қызметіне, құрылымдық бөлімшелердің басшыларына, Қоғам филиалдарының басшыларына жүктеледі.

18. Стандарттардың талаптарын орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қоғам қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тәртіптік және өзге де жауаптылықта болады.

Тип документа Приказ

Номер и дата документа 03-03/157-ОД от 27.11.2025 зарегистрирован
15:01:16